

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

1 září
2004–5
67. ročník

**Antonín Emanuel Komers
(1814–1893)**

Ve své době jeden z nejvýznamnějších zemědělských odborníků u nás. Rozhodujícím způsobem se podílel na vzniku, organizační a obsahové orientaci prvních rolnických škol na našem území. Byl plných 35 let vrchním ředitelem libverdské školy.

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

(English summary see page no. 23)

„Victoria Regia 2004“	2
Odborná způsobilost a minimální zemědělská kvalifikace	3
Projekt Rudolf a FOA	4
Výklad Pravidel pro žadatele o finanční pomoc z OP Zemědělství	5
Mezinárodní pracovní seminář	6
Výměna zkušeností z pedagogické praxe studentů v Nitře a v Praze	7
Informační centrum Evropské unie	11
Asociace	12
„První“ absolventi v Spišskej Novej Vsi	13
www.agronavigator.cz	13
Malé představení SOU Hlušice	14
A opět aktuální téma – UČEBNICE	15
Nad učebnicí EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	16
Ekologické zemědělství – učebnice pro školy i praxi	17
Doporučení učitelům odborných předmětů na zemědělských a lesnických školách	18
Litomyšl – ještě jednou	18
Květináři v ZOO	19
II. mezinárodní soutěž žáků v odborných rybářských dovednostech	20
Královna vína	21
Na stáži v Holandsku	21
Súťaž mladých poľnohospodárov	22
Zahraniční stáž žáků SOU a OU Opočno	22
K ilustraci na obálce:	23
CONTENT	23

**Jedenásty ročník národnej súťaže v aranžovaní a viazaní kvetín
s medzinárodnou účasťou**

„VICTORIA REGIA 2004“

16. – 18. september 2004, Piešťany

Stredná záhradnícka škola Piešťany

Spoločenské centrum Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany, a.s.

•

Súťaží sa samostatne v 4 kategóriách: kategória základných škôl, kategória študentov záhradníckych škôl, kategória profesionálov A a kategória profesionálov B. Do súťaže sa môžu prihlásiť maximálne 3 súťažiaci za školu alebo podnik.

Témy – kategória základných škôl

1. Jesenná kytica z listov a plodov
2. Ozdoba na vianočný stromček
3. Obraz – koláž zo sušených listov

Témy – kategória záhradníckych škôl

1. Darčeková kytica pre 10-roč. súrodencu
2. Prízdoba črepníkovej kvetiny
3. Obraz – koláž zo sušených listov
4. Krása georgín – voľná fantázia v exteriéri

Témy – kategória profesionálov A, B

1. Parter z príležitosti osláv narodenia dieťaťa (A, B)
2. Svadobná kytica (A, B)
3. Prekvapenie (A)
4. Smútočný veniec (A), kytica (B)
5. Kytica snov (A)

Výstava súťažných prác bude 18. – 19. 9. 2004 od 8.00 do 19.00 hod. v priestoroch Spoločenského centra SLK

Závaznú prihlášku treba zaslať do 13. 9. 2004 na adresu

Stredná záhradnícka škola, 921 77 Piešťany, Brezová 2

Fax: 033/76 215 16, Tel.: 033/77 255 11, E-mail: szaspn@svspn.sk

Jedenásty ročník kvetinového korza

– alegorický kvetinový sprievod na pešej zóne v Piešťanoch

18. september 2004

Kvetinového korza sa môžu zúčastniť záhradnícke podniky, súkromní podnikatelia, skupiny a jednotlivci vo 2 kategóriách: alegorické vozy, skupinové a individuálne alegórie (osoby).

Prihlášky zasielajte do 17. 9. 2004 do 12. 00 hod.

ODBORNÁ ZPŮSOBILOST A MINIMÁLNÍ ZEMĚDĚLSKÁ KVALIFIKACE

Odborná způsobilost a minimální zemědělská kvalifikace jsou v poslední době často skloňované pojmy.

Odborná způsobilost se vztahuje k evidenci zemědělských podnikatelů. Stanovil ji zákon č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Dle tohoto zákona jsou zemědělští podnikatelé povinni se zaevidovat u obecního úřadu obce s rozšířenou působností. V žádosti o zápis do evidence zemědělského podnikatele musí mimo jiné žadatel také uvést, že splňuje odbornou způsobilost. U právnické osoby ji dokládá statutární zástupce zemědělského podnikatele.

Odbornou způsobilost lze doložit několika způsoby

Nejběžnějším způsobem je získání vzdělání nejméně na úrovni středního odborného vzdělání v některém zemědělském oboru, veterinářství a veterinární prevence anebo na úrovni úplného středního vzdělání se zaměřením na zemědělství. Pokud se má toto strohé ustanovení přiblížit realitě, tak odbornou způsobilost již splňuje absolvent tříletého učebního oboru farmář, zahradník, opravář zemědělských strojů nebo rybář. Splňuje ji však také absolvent gymnázia, které mělo obor zaměřen na zemědělství.

Další možností, jak získat odbornou způsobilost, je absolvování rekvalifikačního kurzu pro výkon obecných zemědělských činností. Jde o známý 300 hodinový kurz, o kterém byla na stránkách Zemědělské školy podána již řada informací. Rozsah kurzu (původně stanovený Směrnicí MZe ČR č. 4945/2002-1000 ze dne 31. 1. 2002 o dalším odborném vzdělávání v resortu MZe ČR na 300 hodin) upravil citovaný zákon **na minimálně 150 hodin**. Aby bylo vyhověno nově stanovené dotaci, musel být původní vzdělávací program Kurz pro výkon obecných zemědělských činností schválený MZe ČR č.j. 19879/02-2002 ze dne 15.10. 2002 příslušně upraven. Jeho odborný teoretický obsah zůstal zachován, byla však z něho vypuštěna část zaměřená na samostudium, konzultace, popř. praktické vyučování. Podmínka minimálně 150 hodin bude splněna i tehdy, pokud škola s ohledem na zařazené učivo a důkladnost jeho výuky stanoví rozsah kurzu přiměřeně vyšší, např. 170 hodin. Případné rozšíření kurzu by se však nemělo negativně projevit ve výši „školného“. Nově stanovený rozsah bude

uplatněn u kurzů zahájených po nabytí účinnosti citovaného zákona, tj. po 1. květnu 2004. Příslušné školy, které organizují rekvalifikační kurz pro výkon obecných zemědělských činností, obdrží upravené učební dokumenty nejpozději začátkem září 2004.

Poslední možností, jak doložit odbornou způsobilost, je prokázat ji zemědělskou praxí v zemědělském podniku nejméně po dobu 5 let. Tuto možnost využijí především ti zemědělští podnikatelé, kteří se do zemědělství vrátili po roce 1989 a úspěšně podnikají bez dosažení alespoň minimální zemědělské kvalifikace. Prokázání praxe musí být průkazné, např. pracovní smlouvou, rozhodnutím ministerstva zemědělství o přiznání zemědělské dotace apod. To, že zemědělský podnikatel za účelem zaevidování prokáže svoji odbornou způsobilost zemědělskou praxí v zemědělském podniku nejméně po dobu 5 let, ještě nezakládá jeho nárok na získání zemědělské podpory, která je podmíněna získáním minimální zemědělské kvalifikace. Tato podmínka je zatím stanovena pouze u několika dotačních titulů, ale je jednoznačná. Platí to např. při předčasném odchodu zemědělce do starobního důchodu, jehož nástupce musí prokázat splnění minimální zemědělské kvalifikace. Pro splnění podmínky kvalifikace, např. k získání takovéto podpory, je v současné době pro nekvalifikovaného zemědělce nejsnazší absolvování uvedeného rekvalifikačního kurzu. Jeho nutná úprava vycházející ze zákona č. 85/2004 Sb. je popsána výše.

MZe ČR má zájem motivovat zemědělské podnikatele – fyzické osoby k získání minimální zemědělské kvalifikace. K tomu vypsala dotační titul 9. G. Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace. Podporuje zemědělce bez zemědělského vzdělání k absolvování rekvalifikačního kurzu. Dosavadní zkušenosti ministerstva s tímto kurzem jsou kladné. I když je konečný termín podání žádosti o podporu stanoven až na 30. září, má již počátkem srpna ministerstvo evidováno kolem 130 žádostí o vyplacení podpory za získání osvědčení o minimální zemědělské kvalifikaci. S vypsáním tohoto dotačního titulu se uvažuje nejméně na dotační rok 2005.

Ing. Josef Matoušek, MZe ČR

PROJEKT RUDOLF A FOA

Rudolf Steiner byl zakladatelem antropozofického hnutí, z jehož filozofie vyvstalo biodynamické zemědělství jako jedna z hlavních metod alternativního zemědělství. Již počátkem dvacátého století poukázal Dr. Steiner na postupnou ztrátu spojení člověka s půdou a jeho soužití s přírodou. Kritikou tehdejšího „moderního“ zemědělství a hledáním alternativ tak předběhl svou dobu.

Projekt pro vzdělávání

Svým způsobem má podobnou pozici i pilotní projekt Rudolf programu Leonardo da Vinci II. pro období let 2000–2006. Testuje a vyhodnocuje nové nevyzkoušené alternativy současného vzdělávání poradců pro ekologické zemědělství, nabízí postupy a informační technologie, které nejsou zatím v této době v oboru zemědělského poradenství běžné.

Rudolf sdružuje 17 partnerů z 9 zemí EU po dva roky. Mezi partnery patří mimo jiné FOA, Nadační fond pro ekologické zemědělství. Pilotní projekty podle definice Národního vzdělávacího fondu jsou nástrojem ke zlepšování kvality a k podpoře inovací odborného vzdělávání. Jsou zaměřené na vývoj, ověřování, evaluaci a šíření inovačních postupů týkajících se obsahu, metod nebo učebních materiálů a pomůcek používaných při odborném vzdělávání a poradenství. Musí být inovativní a musí zvyšovat kvalitu odborného vzdělávání a poradenství; výsledkem musí být hmotný produkt, např. osnova kurzu, učební text, software apod.

Cíle projektu

I Rudolf si stanovil za hlavní cíl vytvoření a rozšíření modelu pro odborné školení, které bude použitelné v oblasti ekologického zemědělství. Vychází zejména z potřeby vybudovat více specializovaný systém trvalého vzdělávání, který by nejen odrážel holistické pojetí ekologického zemědělství, reagoval na poptávku trhu, ale současně také využíval inovativních technologií zejména interaktivní komunikaci pomocí internetové platformy, distančního vzdělávání a multimédií. Cílovou skupinu tvoří především poradci, konzultanti a učitelé.

Projekt je rozdělen do pěti fází. V první fázi byly analyzovány potřeby všech partnerů ve specifických geografických a profesních podmínkách jednotlivých zemí. V druhé fázi proběhla příprava struktury modelu vzdělávání podle

zjištěných a analyzovaných potřeb. V třetí fázi, která probíhá v současné době (léto 2004), vzniká obsah internetové platformy. Čtvrtá fáze naváže testováním a distribucí vytvořeného modelu v každé zúčastněné zemi a ve fázi páté a konečné nejprve partneři zhodnotí výsledky testování a poté vytvoří předpoklady pro další šíření modelu.

Výsledek projektu

Hlavním produktem projektu Rudolf je internetová platforma, která je chápána jako prostor pro výměnu a sdílení znalostí, zkušeností a výsledků práce jednotlivých partnerů. Využívá synchronních a asynchronních prostředků: e-learning platformu IAMB, Mediteránní agronomický institut v Bari (bezplatný a „Open Source E-learning“ systém Claroline), e-meeting platformu VIA 3, depozitář audio/video záznamů. Mezi prostředky, které takto mohou být využívány patří: Joint Edit (společná úprava) – společné opravy, revize a dokončování dokumentů Word a Excel, kdy veškeré změny jsou zapisovány do jednoho hlavního dokumentu; Presentation Sharing (sdílená prezentace) – sdílení a okomentování PowerPointových prezentací v reálném čase; File Cabinet („skříň na spisy“) – on-line pracovní prostor pro skladování a sdílení dokumentů; Whiteboard („bílá tabule“) – názorné vyjádření myšlenek, nápadů a komentářů s možností kreslit, podtrhávat a následně ukládat grafické informace; živé audio a video vysílání; Instant Messaging.

Další informace:

www.foa.cz, www.rudolfproject.org, www.europa.eu.int,
www.iamb.it, www.nvf.cz/leonardo, www.viack.com,
www.claroline.net

O FOA

FOA, Nadační fond pro ekologické zemědělství je neziskovou organizací, která byla založena původně jako nadace v roce 1991 za účelem rozvoje a podpory ekologického zemědělství v České republice v nejširším slova smyslu. Dne 26. března 1999 byla tato nadace transformována v nadační fond. Společně se svazem PRO-BIO Šumperk a spolkem poradců EPOS také v roce 1999 založila kontrolní organizaci KEZ o.p.s. Nadační fond FOA je členem mezinárodní organizace IFOAM (Mezinárodní federace hnutí ekologických zemědělců) se sídlem v Německu.

Posláním FOA jsou: podpora výchovy, vzdělávání, výzkumu a vývoje v oblasti ekologického zemědělství a ochrany životního prostředí, vyhledávání a zajišťování finančních prostředků na tyto programy a projekty; rozvoj ekologického zemědělství šetrného k životnímu prostředí za podmínky dodržování hlavních principů trvale udržitelného rozvoje; rozvoj agro-environmentálních programů zejména v CHKO ČR; podpora aplikace modelových projektů a řešení ekologie zemědělství a ochrany krajiny a podpora dalších oblastí rozvoje venkova a občanské společnosti.

Aktivita FOA umožňují spolupráci výzkumných institucí i soukromých firem v dané oblasti, zaměřují se na vytváření flexibilních týmů odborníků z úzkou vazbou na akademické prostředí. Mezi aktuální sféry zájmu FOA patří tema-

tika řešená v rámci mezinárodních výzkumných projektů, např. zachování CHKO v karpatském regionu a ochrana biodiverzity pomocí kombinovaného chovu ovcí a koz; bilaterální rozvojová pomoc Jemenské republiky při ochraně životního prostředí a zachování trvale udržitelného rozvoje na ostrově Socotra; distanční formy vzdělávání v ekologickém zemědělství v Evropě a možnost jejich aplikace v podmínkách České republiky (Rudolf).

V případě jakéhokoliv dotazu nebo zájmu aktivně se zúčastnit testování kontaktujte, prosím:

FOA, Nadační fond pro ekologické zemědělství, Jana Hlubucková. Kancelář: Štěpánská 18, 110 00 Praha 1, tel. +420 222 232 142, e-mail: hlubuckova@ireas.cz, www.foa.cz

VÝKLAD PRAVIDEL PRO ŽADATELE O FINANČNÍ POMOC Z OP ZEMĚDĚLSTVÍ

Moderně vybavený sál Studijního a informačního centra České zemědělské univerzity v Praze se stal místem setkání privátních poradců, státních poradců a pracovníků Zemědělských agentur. Ústav zemědělských a potravinářských informací, z pověření Ministerstva zemědělství ČR, zde dne 8. června 2004 uspořádal další kurz zaměřený na **Operační program Zemědělství** (administrace projektů, výklad pravidel pro žadatele o finanční pomoc, zákon o veřejných zakázkách) a program LEADER CZ.

Semináře se zúčastnilo také několik zemědělských škol: SOŠ Šumperk; VOŠ a SZeŠ Tábor; OA a SZeŠ Bruntál; ISŠT M, OU a U Cheb; SOŠ a SOU Horšovský Týn; SOUZ a OU Podbořany; SZeŠ a G Staré Město; SZeŠ Rožnov pod Radhoštěm; SOUZ, OU a U Fořt-Černý Důl; SZeŠ Lanškroun; ČZU Praha; MZLU Brno.

Lektory kurzu byli pracovníci ministerstva zemědělství a Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). O Operačním programu zemědělství hovořil Mgr. Radek Stránský z MZe ČR. Administrace projektu v rámci OP Zemědělství přednesla a dotazy zodpověděla Ing. Kateřina Majerová (SZIF). Ing. Lucie Lopatová (SZIF) se věnovala výkladu Pravidel pro žadatele o finanční pomoc z OP Zemědělství. Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve vztahu k OP Zemědělství přednesl Ing. Tomáš Krejzar, Ph.D. (SZIF). Závěrem Ing. Arch. Kamila Matoušková (MZe ČR) hovořila o Programu LEADER ČR.

Účastníci očekávali, že obdrží Pravidla pro žadatele o finanční pomoc z Operačního programu Rozvoj venkova

a multifunkční zemědělství. Bohužel nebyl dostatek těchto publikací. Žijemci byli tedy odkázáni na webové stránky Ministerstva zemědělství ČR: www.mze.cz v záložce Dotace a programy/Operační program Zemědělství/Vše pro žadatele. Zde jsou zveřejněna konečná znění.

Operační program a programový dodatek jsou k dispozici rovněž na internetových stránkách MZe ČR: www.mze.cz v záložce **Dotace a programy/Operační program Zemědělství**.

Seminář se podařilo velmi dobře a účelně připravit. Jistě největším přínosem byla možnost zúčastněných klást konkrétní dotazy ze své praxe a získat tak i konkrétní odpovědi. Je důležité, aby se podobný druh seminářů konal i nadále.

První kolo příjmu žádostí o podporu z Operačního programu Zemědělství (kterého se seminář týkal) již proběhlo. Žadatelé mohli předkládat své žádosti od 31. května 2004 do 25. června 2004 na sedmi regionálních odborech Státního zemědělského intervenčního fondu v Praze, Brně, Hradci Králové, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Olomouci a Opavě. V prvním kole byly přijímány žádosti o finanční pomoc pro podopatření 1.1.1 Investice do zemědělského majetku a podpora mladým začínajícím zemědělcům, konkrétně na investiční záměr e) stroje pro zemědělskou výrobu, a dále pro podopatření 2.1.1 Pozemkové úpravy.

Celkový počet zaregistrovaných žádostí po uzavření prvního kola je následující:

Regionální odbor SZIF	Podopatření 1.1.1	Podopatření 2.1.1	Celkem
Praha	79	29	108
České Budějovice	120	48	168
Ústí nad Labem	38	11	49
Hradec Králové	69	31	100
Brno	167	38	205
Olomouc	72	16	88
Opava	46	7	53
CELKEM	591	180	771

V téže době ministr zemědělství Jaroslav Palas vyhlásil druhé kolo příjmu žádostí o finanční pomoc z Operačního programu Zemědělství. Žadatelé mohli předkládat své žádosti od 19. července 2004 do 31. srpna 2004 do 12.00 hodin opět na sedmi regionálních odborech SZIF.

V druhém kole byly přijímány žádosti o finanční pomoc na tato opatření OP Zemědělství:

- 1.1 Investice do zemědělského majetku / zemědělských podniků
- 1.2 Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing
- 1.3 Lesní hospodářství
- 2.1 Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí (kromě podopatření Rozvoj venkova (podopatření typu LEADER+)
- 2.3 Rybářství

Pro opatření 1.1 Investice do zemědělského majetku/ zemědělských podniků, investiční záměr e) stroje pro zemědělskou výrobu a podopatření 2.1.1 pozemkové úpravy, byl příjem projektů upřesněn po 25. červnu 2004, tedy po skončení 1. kola příjmu žádostí, s ohledem na případný zůstatek finančních prostředků po 1. kole v závislosti na zájmu ze strany žadatelů.

Vyhlášení příjmu žádostí pro podopatření Rozvoj venkova (podopatření typu LEADER+) předpokládáme v průběhu léta 2004 a předkládání projektů na podzim roku 2004.

Dnem 19. července 2004 vyhlásil ministr zemědělství rovněž kontinuální příjem žádostí u opatření 2.2 Odborné vzdělávání a 3.1 Technická pomoc. Od tohoto data mohou žadatelé své projekty předkládat celoročně.

Podrobnosti týkající se jednotlivých opatření naleznete v Pravidlech pro žadatele o finanční pomoc z OP Zemědělství, která jsou v elektronické podobě k dispozici na internetových stránkách MZe www.mze.cz v záložce Dotace a programy/Operační program Zemědělství/Vše pro žadatele a v tištěné podobě na všech regionálních odborech Státního zemědělského intervenčního fondu a zemědělských agenturách.

V rámci druhého kola příjmu žádostí bude uvolněna finanční částka ve výši přibližně 1,5 mld. Kč.

Ing. Jitka Petráňová, ÚZPI Praha

MEZINÁRODNÍ PRACOVNÍ SEMINÁŘ

Střední zemědělská škola Rožnov pod Radhoštěm poskytla ve dnech 10. – 12. června tohoto roku velmi dobré zázemí pro konání mezinárodního pracovního semináře s názvem ZEMĚDĚLSTVÍ BEZ CHEMIE V PORADENSTVÍ, VÝUCE I V PRAXI. Odbornými garanty byly PRO – BIO Svaz ekologických zemědělců ČR – regionální centrum Moravská brána (zastoupený Ing. Jiřím Urbanem) a PAN GERMANY (zastoupený Susanne Smolka).

Setkání bylo uspořádáno především pro nevládní organizace (NGOs), pro učitele středních a zemědělských škol a univerzit, také pro zemědělské poradce, zemědělce a úřady.

V současné době se na různých politických úrovních EU diskutují strategie k zavedení a podpoře setrvalých zeměděl-

ských systémů. Jedná se např. o reformu Společné zemědělské politiky, 6. Akční program pro životní prostředí nebo o Evropský akční plán rozvoje ekologického zemědělství. Základem všech strategií setrvalého zemědělství je podpora zemědělských metod bez používání syntetických pesticidů nebo s jejich minimalizací. Celkového snížení používání pesticidů v zemědělství lze dosáhnout využíváním biologické ochrany rostlin. Metod moderní biologické ochrany rostlin je celá řada, problémem však zůstává přenos těchto poznatků do zemědělské praxe. Pro úspěšné prosazení nechemických metod v rostlinné produkci je třeba osvětové práce na různých úrovních – k tomuto mohou přispět i nestátní organizace, poradci a hlavně školy.

Účastníci semináře se seznámili vzájemně s novými poznatky v tomto oboru. Proběhly přednášky odborníků ze

zemích, kde jsou již dále (např. z Německa, Polska, Rakouska, ...). Cílem semináře bylo načerpání nových informací. Rovněž byl diskutován střeoevropský projekt „Bioakademie“, který by se mohl v příštím období více orientovat na téma nechemické ochrany rostlin a výuku ekologického zemědělství na zemědělských školách.

Ing. Jitka Petráňová, ÚZPI Praha

V následujícím čísle Zemědělské školy vás podrobněji seznámíme s nejzajímavějšími přednáškami českých a zahraničních účastníků.

Na semináři byl představen 1. díl učebnice pro školy a praxi

Ekologické zemědělství

Více o učebnici najdete na str. 16 a 17

VÝMENA SKÚSENOSTÍ Z PEDAGOGICKEJ PRAXE ŠTUDENTOV V NITRE A V PRAHE

Úvod

Vychádzajúc z historických i súčasných skúseností, je možné konštatovať, že úroveň vyspelosti národa závisí v najvyššej miere od vyspelosti jeho vzdelanosti. Tá je odrazom predovšetkým kvality školského systému, odbornej, metodologickej i osobnostnej úrovne učiteľov.

Učiteľ nepochybne tvorí jeden zo základných pilierov edukačného procesu a je súčasne zodpovedný za jeho prípravu, riadenie, organizáciu a výsledky. Tradične je učiteľ považovaný za hlavný subjekt vzdelávania, ktorý zaisťuje žiakom sprostredkovanie a odovzdávanie poznatkov. Ak má pedagóg v demokratických podmienkach školy formovať osobnosť mladého človeka, musí byť v prvom rade sám dobre pripravený na túto úlohu.

Biologické katedry Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v rámci predmetu didaktika biológie i odborných biologických disciplín si kladú za cieľ čo najkvalitnejšie pripraviť budúcich učiteľov do školskej praxe.

Obsah, rozsah a druhy pedagogickej praxe na FPV UKF v Nitre

Súčasťou učebného plánu učiteľstva všeobecnovzdelávacích predmetov aprobácie biológia je i pedagogická prax. Predmet pedagogická prax z biológie nadväzuje na získané teoretické vedomosti z pedagogických a psychologických disciplín, ktoré majú študenti aplikovať a využiť vo vyučovacom procese na cvičných základných a stredných školách. Touto formou si poslucháči majú možnosť overiť získané poznatky priamo v školskej praxi, zoznámiť sa s vybavením cvičnej školy, organizáciou mimotriednej a mimoškolskej práce, zúčastniť sa na zasadnutí predmetovej komisie, na pedagogickej porade i na ostatných podujatiach, ktoré sa v priebehu praxe na škole konajú.

Budúci učelia biológie počas svojho štúdia na FPV UKF v Nitre absolvujú tri druhy praxe. V letnom semestri tretieho ročníka je to prax náčuvová. Časová dotácia je 10 hodín za semester z každého aprobačného predmetu. Ide o priebežnú prax, tj. 10 týždňov vždy jeden deň v rozvrhu majú študenti vyčlenený na pedagogickú prax. Študenti sú rozdelení do 6 – 8 členných skupín. V tento deň sa zúčastňujú aj rôznych pedagogických porád, zasadnutí predmetovej komisie, činnosti biologických záujmových krúžkov, súťaží a iných mimovyučovacích aktivít. Pred náčuvami preštuduje študent učebné osnovy, vzdelávací štandard a učebnicu biológie pre príslušný ročník, oboznámi sa s písomnou prípravou cvičného učiteľa na vyučovanie. Počas náčuvu pozoruje priebeh hodiny podľa pokynov, ktoré spolu s formulárom hospitačného záznamu dostal na seminári z didaktiky biológie. Pozorovanie zaznamenáva na vyučovacej jednotke. Po skončení hodiny spolu s cvičným učiteľom a didaktikom biológie študenti spoločne urobia analýzu vyučovacej jednotky. O vykonanom rozbere si urobia záznamy do denníka praxe.

Pretože náčuvovú prax študenti absolvujú na viacerých školách v Nitre súčasne, nie je možné zabezpečiť jej realizáciu tak, aby na každej hodine v každej skupine bol prítomný aj učiteľ didaktiky biológie.

Vo štvrtom ročníku absolvujú študenti v zimnom semestri (na strednej škole) a v letnom semestri (na základnej škole) vždy 10 hodín výstupovej praxe z biológie v dvojtyždňovom bloku. Študenti sú rozdelení do 4 členných skupín, pričom každú hodinu jeden z nich učí a ostatní sledujú priebeh hodiny a robia hospitačný záznam. Po skončení výstupu študent najprv sám zhodnotí svoju prácu, potom cvičný učiteľ spolu s prítomnými študentmi podrobne analyzuje vyučovaciu jednotku, poukáže na klady a nedostatky, navrhne spôsoby jej skvalitnenia.

Rozdelenie študentov do skupín počas náčuvovej aj výstupovej praxe, cvičných učiteľov i rozvrh hodín organizačne zabezpečuje Katedra pedagogickej praxe v spolupráci s didaktikom biológie a riaditeľom príslušnej základnej alebo strednej školy.

V letnom semestri piateho ročníka sú zaradené v učebnom pláne iba dva predmety – diplomový seminár a súvislá pedagogická prax. Rozsah je 15 hodín na základnej a 15 hodín na strednej škole z každého aprobačného predmetu. Praktikant si systematicky vedie denník praxe. Cvičný učiteľ písomne zhodnotí prácu študenta, poukáže na klady a nedostatky a navrhne známku, na základe ktorej po preštudovaní pedagogického denníka obsahujúceho písomné prípravy učiteľ didaktiky biológie udelí zodpovedajúci počet kreditov. Až po úspešnom absolvovaní všetkých troch druhov praxe môže poslucháč vykonať štátnu záverečnú skúšku z didaktiky biológie.

Aktivizujúce metódy v príprave učiteľov biológie na FPV UKF v Nitre na praktické vyučovanie

V rámci seminárov z didaktiky biológie častou a u študentov pomerne obľúbenou aktivizujúcou metódou je mikrovýstup (microteaching). Študent prezentuje v roli učiteľa určitú časť teoretickej alebo praktickej vyučovacej jednotky. Ostatní spolužiaci simulujú žiakov, aktívne sa zapájajú do problémového spôsobu vyučovania, majú na „učiteľa“ otázky. Súčasne sledujú výkon svojho kolegu, aby sa po skončení mikrovýstupu mohli zapojiť do jeho analýzy a hodnotenia.

Aktivizujúcou formou sú aj písomné prípravy na realizáciu problémového vyučovania. Podnecovaním nápaditosťou a invencie žiaci prekonávajú funkčnú fixáciu a zábrany, nadobúdajú smelosť v hľadaní spôsobov riešenia. Veľké ťažkosti robí študentom tvorba úloh zameraných na nešpecifický transfer vedomostí, konštrukcia otázok na vyššie kognitívne procesy a aplikácia biologických poznatkov pri vysvetľovaní každodenných biologických dejov a javov, hľadanie súvislostí, uplatňovanie medzipredmetových vzťahov. Jednou z možností ako u žiakov rozvíjať logické myslenie, je riešenie problémových úloh, lebo vytvárajú ideálne podmienky pre produktívne myslenie, ktoré je charakteristické aktivitou a tvorivosťou. Preto priamo na seminároch hľadajú poslucháči odpovede na predpokladané žiacke otázky.

Vhodnou aktivizujúcou metódou, podporujúcou samostatnú prácu budúcich učiteľov biológie je práca s multimediálnymi učebnicami i využívanie počítačov a internetu

vo vyučovaní (vyhľadávanie zaujímavých www stránok, virtuálne pitvy, videosekvencie z priebehu jednoduchých školských pokusov a pod.).

Vo štvrtom ročníku potom v programe power point prezentujú prípravu na vyučovaciu jednotku.

V rámci didaktiky biológie sa v súčasnosti kladie dôraz na didaktické hry, ktoré obľubujú najmä žiaci základnej školy. Riešenie rôznych biologických tajničiek, krížoviek, hádaniek, využívajúc pritom prirodzenú súťaživosť žiakov pomáha vzbudiť ich záujem o štúdium prírody a okolitého sveta.

Aktivizujúce formy v príprave učiteľov biológie na FPV UKF v Nitre na praktické vyučovanie

Osvedčenými formami prípravy učiteľov biológie sú prednášky, semináre, laboratórne a terénne cvičenia, pedagogická prax, odborné exkurzie, konzultácie, samostatná i skupinová práca študentov.

Veľmi dobré skúsenosti majú biologické katedry FPV UKF v Nitre s prípravou, organizáciou i vlastnou realizáciou didakticko-odborných exkurzií, na ktorých sa podieľajú nielen učelia odborných predmetov, vyučujúci didaktiky biológie ale aj študenti. V spolupráci s cvičnými učiteľmi na stredných školách sú účastníkmi takýchto podujatí aj nitrianski stredoškólači. Po exkurzii nasleduje jej analýza, poslucháči posúdia a zhodnotia jej priebeh. Exkurzia sa tak stáva nielen „výletom“, ale skutočnou aktivizujúcou formou prípravy budúcich učiteľov biológie na pedagogickú prax.

Aktivizujúcou formou prípravy študentov sú nepochybne konzultácie s učiteľom didaktiky biológie. Žiaľ, nie všetci poslucháči túto možnosť využívajú v rovnakej miere. Študenti najviac konzultujú počas výstupovej a súvislej pedagogickej praxe prípravu na vyučovaciu jednotku. Riešia sa konkrétne odborné-didaktické problémy, postupy pri vysvetľovaní určitých tematických celkov, konštrukcie, analýzy a vyhodnotenia didaktických testov a pod. Študenti pravidelne využívajú konzultácie pri písaní záverečných písomných, seminárnych a diplomových prác.

Prieskumom medzi začínajúcimi učiteľmi biológie sme zistili, že v pomerne malej miere využívajú v rámci výkladu učiva na klasických hodinách jednoduché školské pokusy. Preto v nasledujúcom semestri sa zameriame v rámci didaktiky biológie na odstránenie tohto nedostatku. Sme presvedčení, že práve využívanie názornosti zvyšuje efektív-

nosť vyučovania a žiaci si vysvetľovaný jav lepšie a trvalejšie zapamätajú.

Aktivizujúce metódy a formy vyučovania biológie sa významne podieľajú na zvýšení efektívnosti vyučovacieho procesu a trvalého osvojenia odborných a didaktických vedomostí, návykov i zručností študentov všetkých stupňov škôl.

Názory študentov na úroveň realizácie pedagogickej praxe na FPV UKF V Nitre

Pracovníci oddelenia pedagogickej praxe, učitelia didaktiky jednotlivých predmetov, cviční učitelia zo základných i stredných škôl tradične v júni, po skončení všetkých troch druhov praxe na spoločnom zasadnutí si vymieňajú skúsenosti, postrehy a navrhujú riešenia na jej skvalitnenie. Tiež sa akceptujú pripomienky študentov. V ostatnom období je požiadavka zo strany budúcich učiteľov i ostatných zainteresovaných vo štvrtom ročníku zvýšiť počet hodín výstupovej pedagogickej praxe (nie 10 hodín pre 4–5 člennú skupinu, ale pre každého študenta), respektíve znížiť počet členov v skupine. Momentálna finančná situácia školy žiaľ nedovoľuje riešiť tento problém. Študenti si pochvaľujú súvislú výstupovú prax, kde učia za sebou nasledujúce hodiny a majú možnosť spätnej väzby (overia si, čo a ako kvalitne naučili na predošlej hodine). Z organizačného hľadiska sa hľadajú možnosti realizácie výstupovej praxe nie v dvojtyždňovom bloku, ale priebežne jeden deň do týždňa. Zostáva potom viac času na prípravu vyučovacej jednotky a zhotovenie jednoduchých pomôcok.

Pedagogická praxe v prípravě učiteľů odborných předmětů na cvičných školách katedry pedagogiky ČZU v Praze

Posláním katedry pedagogiky České zemědělské univerzity v Praze je příprava učitelů odborných předmětů pro střední zemědělské a lesnické školy. Pedagogická praxe je součástí učebního plánu studia, kterým si absolventi ČZU dovšují svou kvalifikaci učitelů odborných předmětů pro tento typ škol. Studenti bez dosavadní vlastní pedagogické praxe jsou zařazeni na cvičné školy na souvislou praxi v délce 3 týdnů, ostatní absolventi ČZU konají praxi dva týdny. Ročně se zúčastní pedagogické praxe 70–130 studentů v rámci dvou termínů, kdy se pedagogická praxe na cvičných školách koná.

Protože je nezbytné sledovat a hodnotit úroveň pedagogických a didaktických dovedností studentů, kteří si zvolili ke svému odbornému vysokoškolskému zaměření také odbornost pedagogickou, realizují vyučující katedry pedago-

giky pravidelnou diagnózu učitelských pokusů posluchačů a absolventů ČZU na 30 středních školách v Čechách.

Při pravidelných kontrolách v rámci pedagogické praxe sledují a hodnotí vyučující katedry pedagogiky posluchače a absolventy ČZU (budoucí učitele odborných předmětů) průběžně. Na závěr každého kalendářního roku je pak provedeno posouzení rozsahu, obsahu a organizace dosavadní praxe, zhodnocení stavu a návrhů případných opodstatněných změn.

Dotazníková šetření

Posouzení úrovně pedagogických kompetencí studenta ČZU v průběhu pedagogické praxe je zjištěním úrovně celkové přípravy absolventa po stránce pedagogické, psychologické a metodické a také odborné, protože pedagogický výstup má nejen formu ale i obsah. Můžeme tedy sledovat v průběhu pedagogické praxe našich absolventů jak znalosti a dovednosti získané studiem pedagogických disciplín, tak získané oborovým studiem na fakultách ČZU v Praze. Podkladem pro takové posouzení a hodnocení stavu pedagogické praxe je výsledek dotazníkového šetření, které je pravidelně a tradičně součástí všech souvislých pedagogických praxí.

Cílem zmíněného šetření je posouzení pedagogických kompetencí posluchačů – budoucích učitelů. Průzkum je zaměřen zejména na zhodnocení pedagogických a didaktických dovedností studentů. V rámci dotazníkového šetření formulují vyučující katedry pedagogiky výsledky svých pozorování při hospitacích výstupů praktikantů. Data získaná dotazníky jsou kvantifikována. Výsledky zhodnoceny a použity k srovnání s výsledky minulých pedagogických praxí.

Základem pedagogických kompetencí našich posluchačů je jejich pedagogická i odborná příprava na ČZU. Vliv na úroveň pedagogických kompetencí absolventů má také řada dalších faktorů, např. osobní motivace k učitelskému povolání, charakterové vlastnosti, komunikační schopnosti, vztah k žákům, k oboru atd. Podstatně se však promítá do úrovně pedagogických kompetencí dřívější vlastní praxe posluchačů ve školství. Rozhodující je její délka a typ školy, na které absolvent získal pedagogické zkušenosti. Tato charakteristika má ilustrovat tu skutečnost, že na cvičné školy nepřichází uniformní typ absolventa, ale že cviční učitelé musí přistupovat individuálně ke každému praktikantovi.

Didaktické techniky

Potěšující je, že naši posluchači nejsou jen těmi, kteří se na cvičných školách učí vyučovat, ale že někteří z nich

využívají beze zbytku toho, co se na katedře pedagogiky naučili a přicházejí na cvičné školy s inovacemi vyučovacích postupů, s novými vlastnoručně vyrobenými pomůckami. Zejména se katedra pedagogiky zaměřuje na nácvik moderních vyučovacích metod. Je to z toho důvodu, že na některých středních odborných školách se již setkáváme s častějším využíváním didaktické techniky – a to jak v expoziční, tak i fixační části vyučovací jednotky. Počítač se objevuje nejen ve výuce předmětu výpočetní technika, ale i v ostatních vyučovacích předmětech jako nosič informací, které učitel žákům prezentuje např. prostřednictvím datového projektoru. Interaktivní multimediální učební materiály pomáhají zvýšit zájem žáků o informace a přispívají výrazně ke kvalitě vyučování.

Cviční učitelé

Při realizaci pedagogické praxe se inspirujeme i jinými pracovišti a institucemi, kde připravují učitele a význam pedagogické praxe v přípravě budoucích pedagogů nepodceňují. Příležitost k výměně zkušeností jsme měli např. na celostátní konferenci o pedagogické praxi, která se konala loni na Pedagogické fakultě UK a letos na konferenci o oborové didaktice na Přírodovědecké fakultě UK. Po této výměně zkušeností musíme konstatovat v souladu s kolegy z Nitry z UKF dr. Sandanusovou, doc. Marenčíkem a doc. Zimou, že významné postavení při realizaci pedagogické praxe mají cviční učitelé, ale že v posledním období je však obecně stále méně učitelů, zkušených pedagogů, kteří jsou ochotni odevzdávat svoje vědomosti budoucím učitelům. Proto si, stejně jako oni, myslíme, že zařazení školy do sítě cvičných škol, by mělo přinášet kromě docenění kvality příslušné školy i další vzájemné výhody.

Na středních zemědělských školách, které nesou statut cvičné školy katedry pedagogiky ČZU v Praze, jsou většinou cvičnými učiteli vybraní absolventi pedagogického studia s praxí učitele odborných předmětů. Katedra pedagogiky pořádá pro cvičné učitele a ředitele cvičných škol odborné semináře zaměřené na evaluaci pedagogické praxe, na didaktiku odborných předmětů, na metodiku hospitační činnosti a na problematiku zemědělského poradenství. Kromě pracovníků katedry pedagogiky vystupují před cvičnými učiteli s novými informacemi přizvaní referující z Ústavu zemědělských a potravinářských informací, z Ministerstva zemědělství ČR a zahraniční odborníci.

Na posledním semináři byli přítomní cviční učitelé seznámeni s výsledky průzkumu pedagogické praxe na cvičných školách za uplynulý rok a byli obeznámeni s tím, na

co se mají při rozvíjení didaktických a komunikativních dovedností praktikantů především zaměřit. Cvičný učitel by měl sledovat, korigovat a hodnotit u svěřeného praktikanta úroveň organizace výuky (rozčlenění výukové jednotky, rozvržení času), odborné a didaktické zvládnutí obsahu učiva (zejména vhodnost použití vyučovacích metod a prostředků), úroveň diagnostické a klasifikační fáze výukové jednotky, úroveň a kvalitu slovního projevu, zvládnutí a aktivizaci žáků a v neposlední řadě by měl cvičný učitel kontrolovat a ovlivnit úroveň písemných příprav na vyučování a záznamů z hospitací.

Bylo konstatováno, že naši posluchači jsou spokojeni s úrovní pedagogické praxe a zejména s vedením ze strany cvičných učitelů. Zazněly však požadavky na možnost aplikace názorných vyučovacích metod s využitím didaktické techniky ve vyučování odborným předmětům, na možnost vyzkoušet si různé organizační formy vyučování, na pedagogickou pomoc cvičného učitele při zavádění problémového vyučování a při klasifikaci žákovských výkonů.

Záver

Spoločenské zmeny, ktoré u nás prebiehajú súčasne so snahou Slovenska i Českej republiky o integráciu s ostatnými európskymi krajinami do Európskej únie, poskytli priestor aj pre vytváranie a rozvoj nových, doteraz neštandardných foriem učiteľského vzdelávania ako je napr. e-learning, dištančné vzdelávanie a podobne. Tento proces vyžaduje rozvoj viacerých pedagogických kompetencií. Preto sa v rámci predmetu didaktika na FPV UKF v Nitre aj na ČZU v Prahe rôznymi aktivizujúcimi metódami snažíme u študentov rozvíjať hlavne schopnosti didaktické, diagnostické, komunikačné, organizačné a poradenské. Učíme ich plánovať a riadiť výchovno-vzdelávací proces na základe diferencovaného prístupu, poznať a využívať aktivizujúce metódy a formy práce, tvorivo pracovať s klasickou aj multimediálnou učebnicou, viesť ich k úcte k životu, k prírode, k humanizmu, ale tiež využívať poznatky pedagogických a psychologických vied na skvalitňovanie pedagogickej práce a zvyšovanie úrovne pedagogických kompetencií učiteľa.

Zmyslom akejkoľvek školy je efektívna výučba ako prostriedok realizácie výchovno-vzdelávacích cieľov. J. A. Komenský naznačil podstatu efektívnosti, keď uviedol: „Začiatkom a koncom našej didaktiky nech je hľadať a nachádzať spôsob, podľa ktorého by učitelia menej učili, ale žiaci sa viac naučili, aby bolo v školách menej zhonu, nechuti, márnej práce, no viac voľného času, potešenia a zaručeného úspechu.“

K naplneniu týchto cieľov smerujú všetky snaženia cvičných učiteľov, učiteľov didaktiky biológie i odborných učiteľov na biologických katedrách FPV UKF v Nitre i na katedre pedagogiky ČZU v Prahe.

PaedDr. Anna Sandanusová
Katedra zoológie a antropológie FPV UKF Nitra

PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.
Katedra pedagogiky ČZU Praha

INFORMAČNÍ CENTRUM EVROPSKÉ UNIE

při Delegaci Evropské komise v České republice

678 mil. eur vyčleněno na Plán rozvoje venkova (2004–2006) v České republice

Výbor STAR (Výbor pro zemědělské struktury a rozvoj venkova) vydal pozitivní posudek na český Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP), který bude spolufinancován fondem EAGGF (Evropský zemědělský garanční a řídicí fond), sekce Záruky. V letech 2004 až 2006 přispěje fond EAGGF celkovou částkou ve výši 542,8 mil. eur, která bude doplněna z veřejných zdrojů České republiky ve výši 135,7 mil. eur. Zemědělství je v České republice tradiční a existuje zde i tradiční propojení mezi zemědělstvím a lesnictvím. Vyskytují se v ní také významné oblasti cenných biotopů, zejména trvale zatravněné plochy.

Instituce EU a akademická, nevládní a podniková sféra jednaly o nových vzdělávacích programech

Po pečlivém posouzení potřeb studentů Evropské studentské fórum (AEGEE) navrhuje, aby vzdělávací programy byly zaváděny se zvláštním zřetelem na mezinárodní studentské výměny, a to jak v rámci rozšířené EU, tak mezi zeměmi EU a jejími novými sousedy. Navrhuje zavést do nových vzdělávacích programů financování „smíšeného učení“ a širší využití možností letních kurzů v kombinaci s výukou po internetu (e-learning). Evropské programy se zaměřují na zavedení evropské dimenze výchovy a vzdělávání i do oblasti kultury. Současné programy, tj. Socrates (vzdělávání), Tempus (spolupráce mezi členskými státy EU a zeměmi střední a východní Evropy), Leonardo da Vinci (učňovské školství) a Mládež (neformalizované vzdělávání) skončí v r. 2006. V březnu 2004 přijala Komise dvě sdělení – „Nová generace výchovně vzdělávacích programů“ a „Občanství v akci“. Programy stanoví hlavní linie a počet osob, které by měly jejich výhod od r. 2007 využívat.

Zasedání Rady pro školství, mládež a kulturu

Rada určila Lucemburk a Sibiu (Rumunsko) jako Evropská hlavní města kultury r. 2007. V r. 2008 ponesou

tento titul Liverpool (Velká Británie) a Stavanger (Norsko). Komise předložila Sdělení nazvané „Aby duch občanství fungoval: pěstování evropské kultury a rozmanitosti pomocí programů pro mládež, kulturu, audiovizuální tvorbu a občanskou angažovanost“. Rada také přispěla ke zřízení „Europassu“, tj. jediného souboru jednotných evropských životopisů a dalších listin dokládajících osobní způsobilost, schopnosti a kvalifikaci. Cílem je ulehčit mobilitu pracovníků včetně učňů, stážistů apod. po celé Evropě.

Ekologie jako základ rozhodování v EU

Ke vtělení ekologického myšlení do zásadních rozhodnutí EU je třeba udělat ještě více než dosud. K tomuto závěru dospěla zpráva Evropské komise, zabývající se pokrokem v tzv. Cardiffském procesu zahájeném hlavami států a vlád v roce 1998 s cílem zohlednit ekologické otázky v rozhodování EU i v jiných oblastech, než je ochrana životního prostředí.

Dvacet jedna opatření na podporu organického zemědělství

Evropská komise přijala „Evropský akční plán pro organické potraviny, a zemědělství“. Přeložila seznam 21 konkrétních zásadních opatření určených k realizaci, jako je např. zlepšení informovanosti o organickém zemědělství, nasměrování podpory z veřejných finančních zdrojů prostřednictvím programů rozvoje venkova, zlepšení výrobních norem a posílení výzkumu. Plán reaguje na rychlý nárůst počtu zemědělců hospodařících organickým způsobem a na silnou poptávku ze strany spotřebitelů v posledních letech.

Komise schválila státní pomoc na podporu biopaliv v České republice

Česká republika má v úmyslu snížit spotřební daň uplatňovanou na směs motorové nafty a bionafty. Účelem snížení spotřební daně je podpořit využití ekologických paliv.

V závěru školního roku se sešla Výkonná rada Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru na svém pravidelném jednání. Od poslední schůzky uplynulo dva a půl měsíce (ZPŠ č. 9, roč. 66/2003–4) a úkoly k řešení i vyřešené přibývají. Jednání se uskutečnilo v prostorách Střední zemědělské školy v Humpolci.

Financování školních statků

Ing. Benešl a Ing. Ramzer informovali o svých dlouhodobých aktivitách v tomto směru. Jednání za účelem nalezení zdrojů financování školních statků probíhá od listopadu 2003: Pomoci mohlo pouze ministerstvo zemědělství, uvažuje se i o převedení školních statků na jinou formu hospodaření. Důležité je pohlídat, aby nedošlo k vyřazení školních statků ze sítě škol.

Rada navrhla uskutečnit setkání zástupců školních statků.

Akce škol

Zástupci Asociace jednotlivých krajů získají od svých škol a školských zařízení přehled soutěží a nejrůznějších akcí, které kde uskuteční v novém školním roce. Informace budou sloužit pro sestavení kalendáře, který bude součástí připravovaných webových stránek Asociace.

Pedagogická komise

Komise podle Ing. Červeného bude ve spolupráci s Národním ústavem odborného vzdělávání a katedrou pedagogiky ČZU nadále řešit problematiku vydávání učebnic, otázky osnov... Novým zástupcem za SOU byl zvolen Ing. Kolomazník, SOU Hubálov.

Vzdělávací aktivity

Ing. Kot informoval o firmě Prosperita a projektu zemědělské a podnikatelské inkubátory, nositelem grantu je ČZU Praha. Cílem projektu je dát šanci podnikat mladým lidem (pronájem prostor pro vzdělávání, placený manažer). Šance i při školních statcích?

Ing. Kaše varoval před přílišným „rozdrobením“ aktivit. Hovořil o projektech Leonardo a o uvažovaných centrech v rámci ministerstva zemědělství.

ASOCIACE

Podle Ing. Benešla vznikají centra v SOU Kamenice n. L. – pilotní projekt pro živočišnou výrobu a v SOŠ a SOU Krnov – pilotní projekt pro rostlinnou výrobu.

Historie vzdělávání

Ing. Kot informoval přítomné o setkání s Ing. Rozmanem (pedagog a historik zemědělského vzdělávání) na národní výstavě hospodářských zvířat v Litomyšli a o zájmu Asociace získat historický průřez zemědělského školství.

Ing. Kaše seznámil s připravovanou publikací osobností zemědělského vzdělávání od výše uvedeného autora, kterou by mohlo za finanční podpory jiných organizací vydat ministerstvo zemědělství.

Informace z ministerstva školství

Aktuální situaci přiblížil Dr. Krieg – projednáván je školský zákon, schváleno bylo přírodovědné lyceum, jednalo se s MZe ČR o financování školních statků. Přírodovědná lycea považuje za zdařilá, mohla by SOŠ pomoci, kladem je velká dotace na procvičování praktických úkonů.

K lyceím se rozproudila malá diskuze: „Vzhledem k realitě populační křivky každá nová nabídka ubírá žáky našim školám, ať už SOU či SOŠ – lycea by měla nahrazovat třídy gymnázií, ale to se neděje – polovina našich žáků pokračuje ve vysokoškolském studiu, z lyceí budou mít snadnější nástup – lycea znamenají odklon od praxe.“

Informace z NÚOV

Ing. Hradil z Národního ústavu odborného vzdělávání poskytl aktuality ze svého působení. Řešili otázky lyceí, pokračují v inovaci učebních dokumentů, souběžně pracují na Rámcových vzdělávacích programech; větším úkolem pro letošní rok je pokračování ve studii – sledování vývojových trendů ve skupině příbuzných povolání.

Vydavatelství Credit

Vydavatel pan Blecha připomněl desetiletou spolupráci se školami a vydání 21 titulů učebnic. Vítá navázání nově vzniklé Asociace na dosavadní dobrou spolupráci s původním Sdružením a počítá s obnovenou spoluprací s peda-

gogickou komisi. Některým už dříve vydaným učebnicím by stačilo malé doplnění, některé jsou už ale překonány. Školy by samy měly sdělovat své požadavky vydavateli a pedagogické komisy, vítány jsou i typy na dobré autory z řad pedagogů. Různé jsou přístupy v řešení nákupu učebnic na jednotlivých školách.

Velká perspektiva ve vydávání učebnic je podle pana **Blechy** v digitálním tisku.

Aktuální nabídka učebnic je samostatným článkem.

Informace z ÚZPI

Za Ústav zemědělských a potravinářských informací vystoupil Ing. **Kaše**. Podle možností chtějí maximálně pod-

porovat aktivity ve školství, podporovat mohou především další odborné vzdělávání. Vytvářejí e-learningové programy, věnují se problematice environmentálního vzdělávání, informačnímu systému typových pozic. Pro podzim uvažují o uspořádání semináře, kde by se zástupci škol setkali s rezortními výzkumnými ústavy s cílem navázání užší spolupráce a zpřístupnění výzkumných zpráv ústavů potřebám škol – učitelům i žákům. V lednu 2005 by se měla uskutečnit ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou mezinárodní konference k projektům programu Leonardo za účasti našich škol.

Další termín Výkonné rady Asociace byl předběžně stanoven na čtvrtek 7. 10. 2004 v SOŠ, SOU Frýdlant, termín Valné hromady Asociace na 18.–19. 11. 2004 v Humpolci.

akr

„PRVÍ“ ABSOLVENTI V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI

Stredná poľnohospodárska škola v Spišskej Novej Vsi v školskom roku 2003/2004 prvý krát za svojej vyše 70 ročnej existencie posla do života študentov v odbore potravinárstvo, zameranie podnikanie v potravinárstve. Na začiatku štúdia vôbec nebolo jednoduché a jasné, ako výučba bude prebiehať.

Študenti absolvovali počas štúdia množstvo hodín učebnej a odbornej praxe v potravinárskych podnikoch na základe vopred uzavretej zmluvy.

Touto cestou chcem poďakovať všetkým potravinárskym podnikom v regióne (a.s., s.r.o. i súkromným podnikateľom), ktorí nám vyšli v ústrety a pomohli zabezpečiť vyučovací proces, prehĺbenie teoretických vedomostí najmä z predmetov Technológia, Tovaroznalectvo, Chémia, Mikrobiológia, ale i predmetov ekonomického charakteru.

Študenti počas štúdia sa zúčastňovali rôznych exkurzií, napr. MPC SNV, Mäsospis SNV, Klas SNV, PaP SNV, Kežmarská hydináreň, Pečiváreň Liptovský Hrádok, Pekáreň Čingov Smižany, Pivovar Tatran Poprad, Slovenské cukrovary Rimavská Sobota, Kluknavská mliekareň, pán Ostrožovič Veľká Tŕňa – výroba vína, Fugerov dom Častá – vína z celého sveta, Figaro Bratislava, SPU Nitra, múzeum vín Prešov, Agrofrukt SNV a množstvo iných.

Školský rok 2003/2004, trieda 4. D a ich triedna učiteľka PaedDr. Zuzana Halasová sa zapíšu do histórie školy. V dňoch 13. a 14. mája 2004 – 28 študentov absolvovalo

praktické maturitné skúšky z predmetov účtovníctvo a chémia. Od 24. mája do 27. mája 2004 prebehli ústne skúšky z predmetov Slovenský jazyk a literatúra, voliteľný predmet a teoretická časť odborných predmetov.

Naši prví absolventi

Peter Baluch, Monika Barillová, Mária Baštová, Ľuboš Burčík, Katarína Dobranská, Ivana Fedáková, Michal Glodžák, Daniela Hojnošová, Peter Chovanec, Jaroslava Jakubčová, Gabriela Jančárová, Monika Kačmariaková, Lukáš Kokorák, Ivana Koňaková, Paulína Krigovská, Lucia Krištofčíková, Elene Markovičová, Jaroslav Melega, Veronika Novysedláková, Barbora Palušáková, Martina Patakyová, Lenka Pechová, Mária Petrušková, Jana Sedláková, Ondrej Spodník, Andrej Dominik Svitek, Lucia Vansačová, Dana Vrabeľová.

Milí absolventi, prajem Vám veľa úspechov v osobnom i pracovnom živote.

Ing. Jarmila Tatarková
SPoŠ Spišská Nová Ves

Elektronické knihupectví ÚZPI i letos
naleznete na adrese

www.agronavigator.cz

MALÉ PŘEDSTAVENÍ SOU HLUŠICE

Poslední oblastní kolo Jízdy zručnosti 2004, o které jsme psali v červnovém čísle, se uskutečnilo na Středním odborném učilišti v Hlušicích. Kde se nalézá tato sympatická škola, by každý nemusel hned vědět, a to by byla škoda. Střední odborné učiliště je umístěno v krásném přírodním prostředí obce Hlušice nedaleko Nového Bydžova v Královéhradeckém kraji. Škola sídlí mj. v půvabném pseudogotickém zámku s rozlehlým parkem, s navazujícím sportovním areálem a dobře vybavenými dílenskými prostorami.

Škola u nás vznikla v r. 1952, představuje své působíště pan ředitel Mgr. Vladimír Blažej. Už více než dvě desetiletí držíme stejnou skladbu oborů – Automechanik a Opravář zemědělských strojů (transformoval se z Mechanizátora rostlinné výroby), obor Autoelektrikář je novější, ten učíme 7. rokem, studijní obor Dopravní provoz 4. rokem. Perspektivním oborem je Řezník-uzenář, nabízíme rovněž obor Farmář.

Škola má v současné době 12 tříd, 10 tříd denního studia, dvě třídy dálkového, dohromady 300 žáků. Na venkovskou školu je to optimum. Považuji za úspěch, že přijmeme tolik žáků, kolik nám odejde. Největší zájem je o automechaniky, teď se zvýšil zájem o opraváře, je to zajímavé pro kluky, kteří tolik netíhnou k teoretickým vědomostem, ale chtějí se věnovat praxi, získat řidičský průkaz, mít možnost absolvovat svářečský kurz...

Máme dva Školní závody, které dotuje ministerstvo zemědělství – Agro Slatiny – velice dobrý zemědělský podnik, kam jezdí naši opraváři, týdenní stáže v jejich STK a polovýrobě absolvují automechanici. Druhý školní závod jsou Městská jatka Vrchlabí, naši řezníci využívají i Masokombinát Jičín. Se zajištěním odborného výcviku nemáme problém. Spolupracujeme se Stromem (zastupuje tu John Deere), se ZNZ a.s. Polabí, Kolín (Claas) – s nimi děláme specializační služby kombajnu, obsluhu traktorů. Dobrou spolupráci máme s automobilkou Škoda – auto, pravidelně od nich dostáváme učební pomůcky (současně dvě Oktávie, Renault do dílen) a dalšími. Z nové automobilky v Kolíně-Ovčárech (výroba malých aut – Toyota, Citroen, Pegot) byli u nás na velké náborové akci.

Kvalita našich absolventů je všeobecně velmi dobrá – naši žáci se umísťují na předních místech v odborných soutěžích – náš žák vyhrál celostátní soutěž Automechanik – junior v Českých Budějovicích, potěšilo nás loňské 2. místo na celostátním kole Jízdy zručnosti. I v ostatních oborech jsou neméně úspěšní.

Střední odborné učiliště je významným zařízením nejenom pro obec Hlušice. Působí v oblasti vzdělávání dospělých, provozuje řadu aktivit v rámci své hospodářské činnosti (provoz zemědělských služeb a prací, školní autoservis a agroservis, školní prodejna potravin, autobusová a nákladní doprava, autoškola, měření emisí, stanice technické kontroly, ubytovací a stravovací služby, svářečská škola). Zájemce o studium rovněž přitahuje školní sportovní klub, který soustřeďuje talentovanou mládež z řad žáků školy i regionu a je zaměřený na kopanou, ragby a volejbal.

Cílem školy, ke kterému směřuje koncepce vedení SOU, je stát se regionálním školským zařízením, připravující žáky v oborech zemědělství, potravinářství a služeb zejména pro venkov a menší města. Chcete se dozvědět více? Podívejte se na adresu: <http://souhlušice.web.worldonline.cz> nebo přijedte do Hlušic.

akr

Zemědělské učňovské školství v Západočeském kraji 1945–1990

Studie podle kolektivu autorů si klade za cíl zachytit historii odborné přípravy, vznik a rozvoj jednotlivých druhů učebních zařízení a v nich zabezpečení učebních oborů, a podat přehled o těchto školách v někdejší Západočeském kraji.

Na pokračování začne vycházet v příštím čísle

A OPĚT AKTUÁLNÍ TÉMA – UČEBNICE

Otázky a dohady kolem učebnic nerozlučně patří k zahájení školního roku. Pokusíme se je proto dešifrovat a rozluštit. Částečně tak již učinilo 24. června zasedání Výkonné rady Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru, které mělo na programu otázku odborných učebnic jako samostatný bod svého programu. Bude to však i aktuální téma pro Pedagogickou komisi Asociace, jež bude mít v otázkách kolem odborných učebnic rozhodující slovo. Čili nebudeme zatím předbíhat a zůstaneme u reality dne. Jinými slovy: Vydavatelství CREDIT vydalo pro potřeby zemědělských škol za více než desetileté období přes 20 odborných učebnic tematicky zaměřených především na agropodnikání. Byly adresovány hlavně na SZeŠ, rostl však i zájem a poptávka na SOUz. A letos, kdy tu máme společnou Asociaci vzdělávacích zařízení, kdy dochází k řadě organizačních změn, dostává poptávka po učebnicích novou dimenzi.

Některé odborné učebnice máme v omezeném počtu na skladě, většinou však (podle poptávky) musíme pohotově dotisknout. Naše nabídka vypadá takto:

EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ 1 – základní ekonomické kategorie, výrobní faktory, majetek podniku, podmínky pro podnikání, agroturistika, daňová soustava, bankovníctví aj.

EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ 2 – makroekonomie a hospodářská politika vlády, burza, pojišťovnictví, mezinárodní obchod, celní politika, management, marketing, logistika, statistika, účetnictví, právo a zemědělské právo.

CHOV ZVÍŘAT 1 – anatomie a fyziologie hospodářských zvířat, obecná zootechnika, výživa a krmení.

CHOV ZVÍŘAT 2 – velká hospodářská zvířata, chov skotu, prasat, koz, koní aj.

CHOV ZVÍŘAT 3 – drobná hospodářská zvířata – drůbež holubi, králíci, kozeštinová zvířata, ryby, včely, užitková lovná zvěř, netradiční zvířata.

PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN 1 – podmínky pro růst a vývoj rostlin, úprava půdního prostředí, ošetřování rostlin, sklizeň, posklizňová úprava, skladování.

SPECIÁLNÍ PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN konvenční systémy + ekonomické principy – obilniny, luskoviny, přadné a siličnaté rostliny, okopaniny, pícniny, trávy, polní zelenina, ovoce, léčivé rostliny, šlechtění a semenářství, pěstování v ekologickém pojetí, energetické plodiny.

PRAXE – zásahy první pomoci, manuální práce, měření a vážení, obrábění kovu a dřeva, stájová mechanizace, zacházení se zvířaty, malá mechanizace, úprava krmiv, dojení, mechanizační prostředky, obsluha různých strojů, práce v ovocnářství a zelinářství, živočišná produkce, dojení a ošetřování mléka, pastva, výpočetní technika v zemědělství, velkokapacitní objekty v živočišné produkci aj.

CHEMIE – atom, periodický systém, molekula, chemický děj, rozbor, systematická anorganická chemie, organická chemie, přírodní látky, pesticidy, antibiotika, chemie půdy, analýzy, základy biochemie, živé organismy, fotosyntéza, metabolické přeměny.

PRAKTICKÁ CVIČENÍ Z BIOLOGIE – individuální práce studentů.

ZÁKLADY MECHANIZACE 1 – technické a stavební materiály, základy technického kreslení, části strojů, složení zemědělských strojů, doprava v zemědělství, elektřina v zemědělství, mechanizační prostředky pro zpracování půdy, pro aplikaci pevných a kapalných látek.

ZÁKLADY MECHANIZACE 2 – mechanizační prostředky pro setí a sázení, pro sklizeň obilovin, okopanin, speciálních plodin, mechanizační prostředky pro krmení, ošetřování hospodářských zvířat, pro dojení a chlazení, pro sběr a třídění vajec, automatizace v zemědělství, využití mechanizačních prostředků, provozní spolehlivost strojů a zařízení.

Jak již bylo řečeno, většinu z nabízených učebnic budeme dle poptávky pohotově dotiskovat. Tzn., že expedice

proběhne přímo z tiskárny koncem září a počátkem října. Předpokládáme i poptávku ze strany SOUz, kterým jsme ucelenou nabídku poprvé zaslali v nedávných dnech. Pokud jde o cenové relace, mohou být přesně stanoveny až podle množství dotiskovaných učebnic. Ceny většiny dosud u nás vydaných učebnic byly vesměs pod hranicí 150 Kč, výjimky tvoří učebnice EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ 2 (k okamžitému dodání) takřka 500 str. za 176 Kč, PRAXE za 162 Kč a SPECIÁLNÍ PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN za 166 Kč.

Objednávky prosíme zaslat nejdéle do 15. září na adresu:

**Vydavatelství CREDIT
Baranova 21, 130 00 PRAHA 3**

Nejvhodnější forma objednávky – fax/tel.: 222 729 389
(vyřizujeme i objednávky jednotlivých titulů na dobírku)

NAD UČEBNICÍ EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Již v roce 1989 byla založena první hospodářství, která začala hospodařit tzv. alternativně, coby protiváha intenzivnímu konvenčnímu způsobu hospodaření. Tito zemědělci kromě nadšení, nezlomné vůle a pár kusých informací o hospodaření bez chemie neměli téměř nic. Nebyly zkušenosti, náradí, vědomosti, ba ani faktická podpora z přesvědčení nadřízených orgánů.

Pro informace začali první ekozemědělci po r. 1990 jezdit do okolních zemí, kde tento způsob hospodaření byl rozšířen podstatně více. Informace se tak k nám dostávaly zásluhou četných exkurzí, stáží, setkání nebo knih a jejich překladem. Těž některé starší tuzemské publikace, doplněné o nové poznatky a moderní postupy, byly základem pro řadu publikací a osvětových materiálů.

Avšak stále naléhavěji nastávala potřeba napsat knihu, která by obsahovala všechny podstatné i podpůrné informace o ekologickém způsobu hospodaření. Kniha která by byla použitelná jak pro výuku na odborných školách, tak pro odbornou a také i laickou veřejnost.

Proto se sešel úzký okruh odborníků a byl domluven obsah takovéto učebnice. Od započetí práce na učebnici, až po její vydání v letošním roce uplynuly necelé tři roky. Podílelo se na ní 24 předních odborníků, zabývajících se ekologickým zemědělstvím, z řad praktikujících zemědělců, poradců, univerzitních i středoškolských pedagogů, pracovníků ve výzkumu, zástupců nevládních neziskových organizací, či kontrolních organizací.

V letošním roce byl vydán I. díl pro školy i praxi, který se zabývá především tematikou pěstování rostlin a bude doplněn ještě o II. díl, zabývající se chovem hospodářských zvířat.

Učebnice svým obsahem navazuje na způsoby pěstování plodin bez použití chemie z předválečného období a je bohatě rozpracována a obohacena o současné moderní myšlenky, postupy a trendy. Je použitelná i pro pedagogy na základ-

ních stupních vzdělávání. Zabývá se významem zemědělství, obecnou naukou o životním prostředí a ekologií přírodních systémů dostatečně hluboko a přitom srozumitelně. Stejně tak je použitelná i pro laickou veřejnost, která hledá odpovědi na otázky z oblasti zdravého životního stylu a výživy.

Je rozdělena do 15 částí. Prvních pět je obecných a zabývajících jsou zaměřeny tematicky a odborně do oblastí výživy a ochrany rostlin, pěstování zeleniny, ovocnářství, semenářství, také vinohradnictví a vinařství nebo dokonce dosud ještě exotického biologicko-dynamického způsobu hospodaření. Jednotlivé části se vzájemně prolínají a doplňují, takže čtenář s dostatečnými znalostmi v tomto oboru nabývá silného dojmu komplexnosti tohoto odvětví, které má typický půvab, a které si mnohdy nezadá s dnes tak populárními a vyhledávanými adrenalinovými sporty.

Kniha je tedy učebnicí s velice širokým záběrem. Nezabývá se obecnou agrotechnikou, poněvadž zásady a provádění jsou v zásadě stejné či velice podobné s jinými způsoby hospodaření. Zabývá se ale poměrně dosti hluboce rozdíly a odlišnostmi od konvenčních způsobů hospodaření, jde hluboko do vztahů a souvislostí působících ve funkčních agroekosystémech. Učebnici lze použít jako zdroj základních informací pro výuku nebo pro doplnění osnov, či příprav pro vlastní výuku. Obsahuje řadu motivujících i informačních snímků, grafů a tabulek. Malým nedostatkem je skutečnost, že barevná je pouze obálka.

Mnohdy lze ještě uslyšet z úst i významných osob, že ekologické zemědělství je jen takovou zvláštností, alternativou. Já jsem ale jiného názoru. Jsem přesvědčen a se mnou všichni realisticky uvažující a jednající lidé, že normální je právě ekologické zemědělství a jeho certifikované produkty. Naopak konvenční moderní způsoby, založené na vědecko-chemickém přístupu, kromě krátkodobého ekonomického aspektu smysluplnějšího a dlouhodobějšího opodstatnění nemají.

Ing. Jiří Doubek, SZeŠ Humpolec

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ – UČEBNICE PRO ŠKOLY I PRAXI

I. díl, základy ekologického zemědělství, agroenvironmentální aspekty a pěstování rostlin

Učebnici vydalo Ministerstvo životního prostředí ČR pro svaz PRO-BIO. Vedoucí autorského kolektivu Jiří Urban (Svaz PRO-BIO) a Bořivoj Šarapatka (Univerzita Palackého Olomouc) jsou spoluzakladatelé ekologického zemědělství v ČR a pracují v tomto oboru již 15 let. Učebnice má formát A4 a na 300 stranách je pro čtenáře k dispozici celá encyklopedie tohoto oboru. Cenné je, že autorský kolektiv (celkem 24 poradců a vysokoškolských pedagogů) jsou domácí odborníci, takže se nejedná o převzaté zahraniční údaje, ale o praktické informace, zcela relevantní pro podmínky České republiky. Kniha je zajímavě graficky řešena: Text je ve dvou sloupcích s postranními glosami, doplňuje ho velké množství odborných i ilustračních fotografií, tabulky, grafy, přehled dosud vydané odborné literatury, důležité kontakty v ČR i v zahraničí atd.

První díl obsahuje následující kapitoly:

- 1 Úvod do ekologického zemědělství (EZ)
 - 2 Historie a současnost EZ, jeho metody, EZ v České republice
 - 3 Právní úprava, směrnice svazů a kontrola EZ
 - 4 Hospodaření v krajině a agroenvironmentální programy
 - 5 Půda
 - 6 Výživa rostlin a hnojení
 - 7 Polní produkce
 - 8 Regulace plevelů
 - 9 Ochrana rostlin
 - 10 Pícninářství
 - 11 Zelinářství
 - 12 Ovocnářství
 - 13 Vinohradnictví a vinařství
 - 14 Ekologické semenářství
 - 15 Biologicko-dynamické zemědělství
- Seznam doporučené literatury
Přehled dalších informačních zdrojů
Slovník pojmů

Druhý díl učebnice vyjde začátkem roku 2005 a bude obsahovat kapitoly:

- 1 Pravidla EZ v Evropské a nařízení rady č. 2092/91
- 2 GMO a EZ
- 3 Požadavky na chov zvířat
- 4 Chov skotu (dojnic i KPTPM)
- 5 Chov ovcí a koz
- 6 Chov prasat
- 7 Chov drůbeže
- 8 Výkup, zpracování a prodej bioproduktů

- 9 Léčivé a aromatické rostliny a jejich zpracování
- 10 Ekonomika EZ
- 11 Konverze na EZ
- 12 Podpory EZ
- 13 Příklady z praxe
- 14 Rejstříky, doplňkové CD

Distribuce a prodej obou dílů:

Svaz PRO-BIO, Nemocniční 53, 787 01 Šumperk
Telefon: 583 216 609, 583 214 586
nebo přes internet : www.pro-bio.cz

Pro školy, prodejny a další odběratele jsou poskytovány výrazné množstevní slevy.

Počet objednaných kusů I. dílu EZ	Cena Kč/ks
1 – 5 ks	280
6 – 15 ks	250
16 – 10 ks	210
31 – 40 ks	190
41 a více	180

U tohoto prvního vydání se jedná o dotovanou cenu: tisk hradilo MŽP ČR!

Na požadavek množstevní slevy je vhodné ještě upozornit telefonicky a dohodnout platební podmínky (složenko, faktura...) a způsob dodání.

DOPORUČENÍ UČITELŮM ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ NA ZEMĚDĚLSKÝCH A LESNICKÝCH ŠKOLÁCH

Koncem školního roku jsem měl možnost recenzovat a tím se i podrobněji seznámit s učebním textem **Oborová didaktika pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory**. Vydavatelem je Česká zemědělská univerzita v Praze – katedra pedagogiky. Autorsky text zpracovali doc. Ing. Milan Slavík, CSc. a Ing. Ivan Miller, Ph.D. jako „textovou studijní oporu“ pro řízené samostudium učitelství odborných předmětů ve výše uvedených oborech.

Text je rozsahem stručný, obsahem plně odpovídající potřebám především budoucím a začínajícím učitelům zemědělských a lesnických škol. I pro ostatní učitele odborných předmětů je výbornou konfrontační pomůckou, zda naše dosavadní učitelská práce je dostatečně účinná a efektivní.

I když je text určen zejména pro učitele středních zemědělských, lesnických a ostatních příbuzných oborů a středních odborných učilišť, jsou obecné cíle výchovy a vzdělávání přínosné i pro učitele odborných předmětů na vysokých školách. Jde především o aplikaci didaktických zásad, vhodných forem a metod ve výuce odborných předmětů.

Ucelený je i přehled materiálních didaktických prostředků doporučených pro moderní výuku odborných předmětů.

Velice významná je stať věnovaná osobnosti učitele odborných předmětů, neboť učitel je ve vyučovacím procesu rozhodující.

Z uvedených důvodů doporučuji, aby nově vydané byla věnována individuální pozornost učitelů odborných předmětů, popřípadě i kolektivní pozornost v metodických předmětových radách, na poradách učitelských sborů a podle možnosti a zájmu i na schůzkách kateder příslušných odborných disciplín našich vysokých škol.

Prof. Ing. Mirjam Čech, CSc.

Textová studijní opora „Oborová didaktika pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory“ (ISBN 80-213-1145-2) je k dispozici na katedře pedagogiky ČZU v Praze.

LITOMYŠL – JEŠTĚ JEDNOU

V červeném loňském ročníku jsme vás seznámili se soutěží zemědělských škol na národní výstavě hospodářských zvířat a slíbili jsme vám, že se k této pěkné události ještě vrátíme a uvedené výsledky doplníme o trochu historie a názory a postřehy organizátorů, pedagogického doprovodu i soutěžících.

Vše začalo, podle organizátora soutěže Ing. Rozmana, před 10 lety – s nápadem přišli plemenáři, ale realizace byla na zdejší škole. Filozofie byla taková, nedělat z toho školskou zkoušku, spíše jako inspirace podpory zájmu o chov. Základní otázky se odvíjejí od osnov, ale k tomu je přidáno vždy něco navíc, a každý rok se to obměňovalo. Pokaždé byla 4 témata (ta jsou známá) z učebnic chovu, časopisu *Náš chov*, po tři roky i aktuality z Internetu. Původně poznávali soutěžící i skutečný pitevnický materiál, s tím byly ale obrovské problémy, dnes je to všechno formou obrázků.

Soutěž žáků byla od začátku vedena v důstojném rámci, doplňuje ředitel litomyšlské školy Ing. Janecký: zahájení soutěže za přítomnosti hostů, setkání učitelů, prohlídka školy, výstavy, slavnostní závěr a vyhodnocení soutěže v aukční hale.

V letošním roce se soutěž uskutečnila po šesté. Za tu dobu se na ní vystřídalo 25 škol, některé – Havlíčkův Brod,

Horšovský Týn a Humpolec – přijely pokaždé, pětkrát přijeli soutěžit z Kostelce n. O., Hradce Králové, Lanškrounu, Olomouce, Tábora a Vyškova, poprvé se letos zúčastnilo i SOU Frýdek-Místek. V průměru se přihlásilo 15 družstev, v letošním roce se dostavilo 12 škol (Brandýs n. L., České Budějovice, Frýdek-Místek, Havlíčkův Brod, Horšovský Týn, Humpolec, Hradec Králové, Lanškroun, Olomouc, Tábor, Třebíč, Vyškov).

A vítězové v jednotlivých letech?

1994	1. SZeŠ Kostelec n. O.
2. SZeŠ Moravská Třebová
3. SZeŠ Havlíčkův Brod
1996	1. SZeŠ Poděbrady
2. SZeŠ Horšovský Týn
3. SZeŠ Tábor
1998	1. TSOŠ Kroměříž
2. SZeŠ Lanškroun
3. SZeŠ Poděbrady

2000	1. SZeŠ Olomouc
	2. TSOŠ Kroměříž
	3. SOŠ Hradec Králové
2002	1. TSOŠ Kroměříž
	2. SOŠ České Budějovice
	3. VOŠ a SZeŠ Tábor
2004	1. SZeŠ Olomouc
	2. SOŠ České Budějovice
	3. SZeŠ Lanškroun

Mezi doprovodné soutěže, jak už jsme uváděli, patřily i domácí práce pro „múzou políbené“ – tematicky zaměřené na chov zvířat.

- literární: 12 prací (nejvíce SOŠ Vyškov – dlouhodobě!, SZeŠ Brandýs n. L., SOŠ České Budějovice)
- fotografická: 44 prací (SOŠ Vyškov, SZeŠ Havlíčkův Brod, SZeŠ Horšovský Týn)
- výtvarná: 12 prací (SOŠ Vyškov, SOŠ Brandýs n. L., SZeŠ Horšovský Týn)

Stejně jako v minulých letech byla vyspána čtyři témata a každý soutěžící ze čtyřčlenného družstva si jedno zvolil. I. téma – obecný chov zvířat – zahrnovalo např. určování kostí, vnitřních orgánů podle obrázku, otázky z reprodukce..., II. téma – genetika – bylo zaměřeno na 120. výročí úmrtí zakladatele genetiky J. G. Mendela, III. téma – mléko-maso – zahrnovalo dotazy na různé pojmy, ukazatele a hodnoty a poslední IV. téma – aktuality – bylo zaměřené na vstup ČR do EU a na zapojení našeho chovu zvířat do mezinárodních souvislostí.

Podle učitelů, kteří své žáky na soutěž doprovázeli, jsou děti k sobě hodně kritické, soutěž jim připadala náročná. (Ale to je snad správné!) A jaké byly pohledy některých učitelů?

...*Myslím si, že je dobře, že se soutěž koná, navíc je spojená s výstavou, jsem pro, aby se zachovala. Jezdím sem ráda, děti také, líbí se mi zdejší atmosféra. Na soutěž se připravujeme,*

máme informační středisko, odborné časopisy se u nás čtou... Některé otázky mi připadají zastaralé, školy podle svých zaměření mají různou dotaci hodin, soutěž je tedy pro ně různě obtížná... Studentům se zdála soutěž těžká, ale šlo nám o účast, podívat se sem i na výstavu, je to pobídka k dalšímu studiu. Oceňuji možnost setkání s pedagogy, vítáme všechny soutěže a i když neuspějeme, tak je to pro nás přínosné... Představovali bychom si informace použitelné pro život, praktické otázky, na historii už nezbyvá, praktické věci jsou ale náročné na čas... Je to soutěž, tak musejí znát více, než ve škole... Není potřeba hodnotit to standardní, ale něco nadstandardního, je dobře, jak to bylo, žákům to neuškodilo, ponouklo je to ke studiu... Za daný časový úsek se to nedá dělat jinak, než teoreticky, soutěží je celá řada, jsou i praktické soutěže (chovatelské, mechanizační), nemůže to být stejné, všem kritikům bych chtěl říci – budme rádi, že to ten Rozman dělá, že jsou v Litomyšli schopni svolat takovou širokou základnu škol. Každý má svůj názor, představy..., ale něco pak konkrétně udělat je už pak další věc.

Z některých škol nepřijelo pouze soutěžící čtyřčlenné družstvo, ale celý autobus žáků podívat se na výstavu a hlasitě povzbuzovat družstvo své školy při slavnostním nástupu v aukční hale při závěrečném vyhodnocení celé soutěže, při předávání hodnotných darů od pestré škály sponzorů. Kromě prohlídky vystavovaných hospodářských zvířat, nabídek různých technologických firem, odborné literatury, bylo pro žáky přínosné sledovat celodenní předvádění a hodnocení zvířat v aukční hale. Někteří byli jistě v Litomyšli poprvé, a tak alespoň krátká návštěva historického náměstí a zámku, muselo být pěkným zážitkem.

...*Den zemědělské mládeže, podle moderátora Ing. Koláře, není zamýšlen jako prověrka škol. Ale jde nám o to, v dnešní pro zemědělce nelehké době podnítit zájem mladých lidí o chovatelství, protože tato práce není společensky oceněná nejenom u nás ale ve většině zemí.*

Můžeme se opět těšit v roce 2006?

akr

KVĚTINÁŘI V ZOO

V závěru školního roku žáci prvního ročníku oboru Květinářské práce navštívili v rámci ekologické výchovy ZOO Dvůr Králové nad Labem. Zúčastnili se dvouhodinového ekologického vzdělávacího programu „Tropický deštný prales“. V první hodině se sezná-

mili se základní problematikou ekosystému deštného pralesa, dozvěděli se mnohé o životě zvířat a rostlin. Poté si ověřili své znalosti při vycházce s pracovními listy přímo u zvířat.

ml

II. MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ ŽÁKŮ V ODBORNÝCH RYBÁŘSKÝCH DOVEDNOSTECH

Když jsme se na podzim loňského roku zúčastnili prvního ročníku mezinárodní soutěže zručnosti žáků mezi rybářskými školami, byl to pro naši školu po stránce kvality a výborné organizace závazek. Otcem myšlenky začít znovu pořádat soutěže zručnosti v rybářských odborných dovednostech bylo SOU polnohospodářské a rybářské v Mošovcích na Slovensku, které bylo zároveň i pořádající školou prvního ročníku.

Mezi rybářským učilištěm v Třeboni a učilištěm v Mošovcích jsou velice přátelské vztahy, ale i zdravá profesionální rivalita a žáci obou škol se navzájem zúčastňují výměnných odborných praxí.

Pořadatelem druhého ročníku mezinárodní soutěže žáků středních odborných škol a středních odborných učilišť v odborných dovednostech bylo naše Střední odborné učiliště rybářské a Učiliště v Třeboni. Přizváni byli všichni účastníci minulého kola a navíc ještě přátelé z Maďarska a Polska, kteří se bohužel nedostavili. Datum soutěže bylo stanoveno na 28. – 30. dubna 2004.

Z Čech se soutěže zúčastnila tříčlenná družstva našeho SOU rybářského Třeboň, dále Střední rybářské školy a Vyšší odborné školy vodního hospodářství a ekologie ve Vodňanech, ze Slovenska přijeli SOU polnohospodářské a rybářské Mošovce a Združená stredná škola polnohospodárska v Ivanke pri Dunaji.

Ihned 28. dubna po příjezdu soutěžních družstev a ubytování jsme se sešli k poradě zástupců škol a následnému

slavnostnímu uvítání soutěžících a hostů. Druhý den probíhala soutěž.

Soutěžilo se ve dvou vědomostních a pěti praktických disciplínách.

První byl v pořadí vědomostní test z odborných předmětů, který perfektně připravil kolektiv našich učitelů. Další částí bylo určování druhů ryb a jejich latinských názvů, kde jsme se tak trochu pochlubili a využili nově otevřenou multifunkční učebnu vybavenou špičkovou multimediální a počítačovou technikou. Následovaly praktické disciplíny – přišívání sítky ke keserovému rámu, oprava roztržené sítě na čas – kvalitu, určování pohlaví u ryb štičky obecné a lína obecného, jízda lodí s tyčkou slalomovými brankami a nakonec hod vrhací sítí na terče vzdálené na 4–8 metrů.

U všech disciplín byly podle kritérií načítány trestné body (čas, kvalita, nesprávné odpovědi). Vyhodnocení proběhlo na úrovni jednotlivců a družstev a každou disciplínu hodnotila zvlášť komise rozhodčích složená ze zástupců škol.

Ve veliké konkurenci jsme obstáli znamenitě a podařilo se nám obhájit loňské prvenství v soutěži družstev i první tři místa v jednotlivcích. Za vzornou reprezentaci třeboňského učiliště bychom tímto chtěli poděkovat soutěžnímu družstvu: Jiřímu Apfelthalerovi, Lukáši Novákovi, Miroslavu Kuželkovi a výborně připravenému náhradníkovi Janu Mandelíčkovi, který se v nesoutěžním pořadí umístil v celkovém hodnocení na druhém místě v jednotlivcích.

Vítězné družstvo SOU rybářské Třeboň

2. místo obhájilo SOU polnohospodářské a rybářské Mošovce

Poděkování patří i všem kdo nám pomáhali s organizací – kolektivu mistrů OV, učitelům všeobecných i odborných předmětů a vychovatelům. Vlastně celému pedagogickému sboru SOU rybářského. Hlavní dík, ale patří všem sponzorům, bez kterých bychom nemohli soutěž obohatit krásnými cenami pro zúčastněné. Zejména to byli: Rybářství Třeboň a.s., Rybářské sdružení České Budějovice, Fish Food Třeboň a.s., Rybářství Nové Hradky, Rybníkářství Hluboká nad Vltavou a.s., Petr Pokorný – síť, Brloh, PSK Sport s.r.o. Rybářské potřeby Praha, Rybářské potřeby Rangl, Třeboň, Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru, Humpolec, firma Argon systems Třeboň, Městský úřad Třeboň, Fran-

tišek Franěk – lovecké a ochranné potřeby Třeboň a řada dalších.

Moc nás potěšila slova chvály a obdivu z úst všech zúčastněných soutěžících, zástupců a ředitelů škol, kterým se u nás v Třeboni velmi líbilo.

Příští, již třetí ročník soutěže se uskuteční v Ivanke při Dunaji, tak jim přejeme touto cestou mnoho štěstí a úspěchů a doufáme, že řady soutěžících rozšíří i další školy z Maďarska a Polska.

Za SOU rybářské a U v Třeboni

kolektiv mistrů odborného výcviku

KRÁLOVNÁ VÍNA

Študentky z našej Strednej poľnohospodárskej školy sa v dňoch 17. – 18. júna 2004 zúčastnili v Prešove súťaže „Kráľovná vína“ Slovenskej republiky 2004. Akcie sa mohli zúčastniť dievčatá do 25 rokov, ktoré sú v učebnom, študijnom alebo pracovnom pomere, spojené s pestovaním, výrobou a obchodom s hroznovým vínom a jeho produktmi.

Súťaž pozostávala z troch častí:

- a) odborná časť – písomný test z vinárstva a vinohradníctva
- b) praktická časť – degustácia vín – určiť 8 predložených vzoriek a doplniť údaje o víne
- c) spoločenská časť – ťahanie vína heverom (následné odmernenie množstva vytiahnutého vína v odmernom valci)
- osobný prejav – voľná disciplína v trvaní 3 minút

Našu školu reprezentovali tri študentky z 3. E – **Lenka Brósková, Katarína Kľučárová a Lenka Puškárová.**

Súťaže sme sa zúčastnili prvý krát a sme hrdí, že naše študentky výborne obstáli v odbornej a praktickej časti. Aj

napriek tomu, že heverom ťahali po prvý krát na javisku pred divákmi, nedali sa zahanbiť a vytiahli aj 530 ml vína. Do súťaže sa prihlásili študentky z rôznych typov škôl napr. SVOŠ, HA, ZSS, SPoŠ z Prešova, Humenného, Spišskej Novej Vsi, Modry, atď.

O poradí súťažiacich rozhodla voľná disciplína. Súťaž bola veľmi vyrovnaná, ale aj tak sa medzi dievčatami vytvorila zdravá súťažná a priateľská atmosféra. K dispozícii mali vizážistky, kaderničky a choreografku programu. Súťaž mala vysokú spoločenskú úroveň, celý galavečer moderoval známy Michal Hudák.

Zo súťaže sme odchádzali s výborným pocitom, ohromnými zážitkami, a preto už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

Organizátorovi súťaže, riaditeľovi múzea vín v Prešove, Ing. Dušanovi Hažírovi ďakujeme a prajeme úspešný rok, veľa úspechov v pracovnom a osobnom živote.

Ing. Jarmila Tatarková
SPoŠ Spišská Nová Ves

NA STÁŽI V HOLANDSKU

Odborné stáže našich žiakov v Holandsku navazujú na mnohaletou spoluprácu miest Opočna a mesta Gieten. Letos od 2. května do 22. května se zahraniční stáže zúčastnilo dalších sedm žáků z oborů Kuchař a Farmář spolu s Mgr. Hanou Horákovou.

Kuchaři vykonávali praxi v restauracích a hotelu, převážně v kuchyni, občas i při obsluze hostů. V kuchyni pomáhali při přípravě potravin, při vaření, expedici pokrmů. Při obsluze si vyzkoušeli prostírání, sklizení ze stolů, skládání ubrousků apod. Žákyně oboru Farmář pracovala na sou-

kromě farmě Oosterhuis, kde se starala o dojnice, druhý žák na farmě pana Kunsta pomáhal na poli a při opravě zemědělských strojů v dílně. Všichni žáci byli ubytováni v hostitelských rodinách v Gietenu.

Během odborné stáže žáci srovnávali pracovní, technické, kulturní a jiné aspekty života v Holandsku. Všichni hodnotili stáž velice příznivě. Po návratu domů pokračují v navázaných vztazích prostřednictvím korespondence i osobních pozvání do naší země.

Ing. Jiří Mlateček, SOU a OU Opočno

Náš žák M. Štefan při opravě kola traktoru

ZAHRANIČNÍ STÁŽ ŽÁKŮ SOU A OU OPOČNO

Již potřetí sedm žáků našeho učiliště strávilo týden na zahraniční stáži v polské vesnici Mroczkova Gosciny. Žáci 1. a 2. ročníku oboru Opravářské práce spolu s mistrem odborného výcviku panem Svatoněm během druhého květnového týdne navštívili školu Zespół Szkół Rolniczych. V dopoledních hodinách se účastnili odborného výcviku, při kterém společně s polskými studenty prováděli generální opravu přední nápravy traktoru. Odpoledne pak poznávali zajímavá místa v Opocznie i v okolí. V Opocznie si prohlédli městské muzeum a celou výrobní linku keramického obkladu Opoczno s. a., vykoukali se v nově vybudovaném krytém bazénu, projeli se lodí po turisticky zajímavém Sulejovském jezeře. Ve volném čase sehráli přátelské utkání ve fotbale, opékali klobásky u táborového ohně a pobavili se na diskotéce.

Ve stejné době byli polští žáci v naší škole. Program měli obdobný. Účastnili se odborného výcviku na různých pracovištích. Tři děvčata pracovala společně s našimi žáky z oboru Květinářské práce v zahradnictví v Českém Meziříčí, čtyři chlapci pak v dílnách v ZD Dobruška, v ZEASu

Trnov i v našich školních dílnách. Všichni společně navštívili také dřevozpracující závody v okolí Opočna. V odpoledních hodinách si prohlédli město a jeho památky, zámek, prošli Hradec Králové a tradičně navštívili Orlické hory.

Ing. Jiří Mlateček, SOU a OU Opočno

Polská skupina s vedením naší školy na Masarykově chatě v Orlických horách

SÚŤAŽ MLADÝCH POĽNOHOSPODÁROV

V dňoch 2. – 4. júna 2004 sa uskutočnila pri príležitosti 55. výročia založenia poľnohospodárskej školy v rumunskom meste Livada medzinárodná súťaž mladých poľnohospodárov s účasťou žiakov stredných poľnohospodárskych škôl z miest Livada, Nyíregyháza a Michalovce. Stredná poľnohospodárska škola Michalovce udržiava s poľnohospodárskou školou Grup Scolar Agricol Livada už dlhoročné družobné vzťahy.

Aj napriek tomu, že táto škola nemá až také dobré finančné podmienky na organizovanie súťaží, urobili všetko preto, aby sa tam všetci pozvaní hostia cítili čo najlepšie, a z tohto pobytu si odniesli len tie najkrajšie spomienky.

Strednú poľnohospodársku školu v Michalovciach reprezentovali žiaci Ondrej Sokol a Emília Sabolová pod vedením pedagogického dozoru Ing. Miroslava Pregu a Mgr.

Petra Záborského. Podľa vyjadrenia účastníkov súťaže, boli v tejto škole milo prijatí a z tohto mesta si doniesli len tie najpríjemnejšie zážitky.

Naši žiaci svojimi vedomosťami a zručnosťami získali pekné druhé miesto, čo svedčí o ich veľmi dobrej pripravenosti. Svoje odborné vedomosti a praktickú zručnosť využili pri riešení daných úloh z pestovania plodín a živočíšnej výroby. Ich úsilie bolo ocenené diplomom a krásnym pohárom, ktorými obohatili zbierku výhier školy. Veríme, že táto súťaž nebola prvá ani posledná a v tejto tradícii budeme radi pokračovať.

Emília Cinová, SPoŠ Michalovce

K ILUSTRACI NA OBÁLCE:

Ústav zemедělských a potravinářských informací Praha vydal útlu brožurku „NESTÁRNOUCÍ NÁMĚTY K ZAMYŠLENÍ“, která prostřednictvím vybraných citátů osobností zemědělského vzdělávání historikem zemědělského školství panem Ing. Josefem Rozmanem umožňuje „nahlednutí do minulosti našeho zemědělství a venkova“.

Přinášíme vám malou ukázkou z myšlenek Antonína Emanuela Komersého, se kterým se můžete jako prvním seznámit na obálce v podání citlivé ilustrace Michaely Dytrtové.

Náše bytí záleží v naší vzdělanosti

„...Musel bych opakovat, co nesčetní zemědělští spisovatelé všestranně dokázali, jestliže bych chtěl přesvědčivě prokázat, že výkonnému zemědělci, kromě empirických zkušeností je nutné základní odborné vzdělání, ovšem nejen jemu samotnému, ale daleko více užítu přináší celé vlasti. To pochopily vlády mnoha zemí a toto odborné vzdělání podporují různými prostředky a obětmi...“

A. E. Komers, 1844

Pravými branami do chrámu novověkého pokroku hospodářského se staly školy hospodářské

„...Kdyby pochopil se význam škol, pak by ve všech zemích se uznalo, že náklad na tyto ústavy není nic jiného, než kapitál vložený proti nejbohatším úrokům..., pak si nebude malý či velký statkář či vesničan myslet, že poskytuje dar něčemu cizímu, či nuznému, ale bude přesvědčen, že sobě, svému povolání, své vlasti a užítu všech nabízí prostředky...“

A. E. Komers, 1856

CONTENT

„Victoria Regia 2004“ – International participation in dressing and flowers intertwining	2
Professional qualifications and minimum agricultural skill ..	3
Project Rudolf and FOA – Environmental agriculture advisor's training – programme Leonardo da Vinci II	4
Operational Programme “Rural Development and Multifunctional Agriculture” – applicant interpretation	5
International work seminar – Agricultural without chemistry in consultancy, teaching and practise	6
Pedagogical practice experience exchange in Nitra and Prague	7
European union information center – Recent events from agricultural and education	11
Association – Note from Association of educational facilities for rural area development	12
First graduates in Spišská Nová Ves – Branch of food knowledge on agricultural professional school	13
Small introduction SOU Hlušice – Professional school for agriculture, food and services introduction	14
Once again current theme: TEXTBOOK – Textbook offer for agrobusiness branch	15
Above the ECOLOGICAL AGRICULTURE TEXTBOOK – Educator point of view	16
Ecological agriculture – textbook for school and practise use – Elements of environmental agriculture, agroenvironmental aspects and plant cultivation	17
Recommendation for professional topics of agricultural and forestry teachers – Teaching text with departmental didactics points at issue	18
Litomyšl – once again – Breeding competition for agricultural professional schools students	18
Florists in ZOO – School educational excursion	19
II. international students competition in fishing professional skills	20
Queen of the wine – Girl's competition in wine growing and viticulture	21
Research fellowship in the Netherlands – Student's of cook and farmer practise	21
SOU a OU Opočno foreign scholarship – Students of repair work branch in Poland	22
Young farmers competition – International competition in Romania	22

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejších „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

**Pod záštitou Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru
poskytlo závodíště v Praze ve Velké Chuchli
v neděli 3. 10. 2004
místo k prezentaci zemědělským školám.**

**V rámci dostihů od 13. 00 hod. budou moci návštěvníci zhlédnout informační stánky
jednotlivých škol.**

**Školy! – využijte této bezplatné možnosti propagace zemědělského školství
a informujte se na podrobnosti
u ředitele SOU Velká Chuchle pana Ing. Kolečka!**

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2
tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz
Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra
tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk
Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč,
roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorkou ilustrace na obálce je Michaela Dytrtová

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava;
Ing. Igor Drobny, PhD., SZÁŠ Piešťany; PhDr.
Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka
Husová, NÚOV Praha; Ing. Ivan Jung, CSc.,
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska
komora; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České
Budějovice; Ing. Jan Kot, ISSŠ Cheb; Ing. Ludmila
Kováčiková, Agroinštitút Nitra; PhDr. Dana
Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno;
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária
Múdra, ZSSP Rakovice; doc. Ing. Milan Slávik,
CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora,
MZe ČR